

EL DOCUMENT DEL MES DE L'ARXIU COMUNAL D'ANDORRA LA VELLA

Maig 2019. Núm. 24

La construcció de l'església de Santa Maria del Fener

Crònica d'una història lligada al nucli del Fener

Fa gairebé quatre dècades que existeix l'església del Fener, situada al rovell de l'ou de la capital. El que potser és més desconegut és que El Fener va ser un poble, amb segles d'història, que va desaparèixer a la segona meitat del segle XIX a causa de fenòmens naturals. La zona va ser urbanitzada de nou un segle després.

La primera menció del nucli del Fener es remunta a l'any 1176 segons consta al document de Concòrdia signat entre l'església d'Urgell i els homes d'Andorra. El frare Fray Tomás Junoy descriu l'any 1838 que hi havia 50 habitants i les visites pastorals del segle XVIII evidencien l'existència d'una església dedicada a Sant Pelegrí¹.

El poble del Fener va desaparèixer la nit del 16 d'abril de 1865² a causa de moviments sísmics i pluges, segons el geòleg, Dr. Silvio Thos, contractat pel Consell General l'any 1883. Mossèn Cinto Verdaguer, en la seva estada a Andorra, va citar: <<Més enllà de les Escaldes una allau esborrà no fa gaires anys, el poble de Feners, amb la seva església de SantPelegrí.>>

Paisatge del Fener on es veu l'esllavissada. Any 1890. Fons: ANA_© Centre Excursionista de Catalunya

¹ Canturri, P.: *L'Andorra de Pere Canturri*. Editorial Andorra.2014. p.54

² *Ibidem*.

La construcció de l'església

El Fener va créixer urbanísticament en consonància amb l'evolució demogràfica i econòmica del país a partir de mitjans del segle XX. En aquest context va sorgir, al final de la dècada de 1970, la idea de construir-hi una església. Els impulsors en van ser els preveres de la parròquia amb el vistiplau del Consell Pastoral³.

L'objectiu era no només tenir un lloc de culte en aquesta part de la vila, sinó també recuperar l'església que hi havia hagut, sobretot tenint en compte que les altres esglésies quedaven allunyades. Es va concebre un edifici polifacètic que acolliria les activitats de la parròquia i serviria com a revitalitzador de la zona.

Imatges de l'edifici el dia de la inauguració. 8 de desembre de 1980_Fons Peig_ANA

El terreny per edificar-lo va ser cedit gratuïtament per Maria Pla Grau, pubilla de Cal Prat d'Escaldes i casada amb Josep Babot. El carrer contigu al temple porta el seu nom, i esdevé, així, una de les poques dones a Andorra a la qual es dedica un carrer⁴. L'edifici es va inaugurar el 8 de desembre de 1980, dia de la Immaculada Concepció, i el cost de l'obra va ser d'uns 30 milions de pessetes. L'arquitecte encarregat de l'obra va ser Pere Aixàs i Espar.

³ Informació facilitada per mossèn Pau Vidal, rector de la parròquia de Sant Esteve entre 1973-1990

⁴ Podeu consultar la seva biografia al llibre d'Alfred Llahí; *Qui és qui als carrers d'Andorra*.

La raó principal per la qual es va decidir l'advocació a Santa Maria va ser el fet que a Andorra només hi havia dos santuaris -no esglésies parroquials- dedicats a la Mare de Déu: Canòlich i Meritxell. A més, també s'homenatjava així Maria Pla, la propietària del terreny on es va bastir l'església.

El Comú es va implicar de manera activa en la realització de l'obra a través de subvencions econòmiques i fent d'intermediari amb el Consell General⁵, perquè alhora hi fes la seva aportació (es requeria que els ajuts els demanés un Comú).

Un dels elements més destacats de l'interior de l'església és el retaule de l'altar, de l'escultor Teruggi, que va ser sufragat pel Comú d'Andorra la Vella l'any 1982.

A la imatge superior es pot veure el retaule amb la imatge de la mare de Déu amb els apòstols. A sota a l'esquerra, la signatura de Teruggi; i a la dreta, la menció al mecenatge de l'obra per part del Comú d'Andorra la Vella. Fotografies: Joan Ayala

⁵ Reglament per obres d'edificació i ampliació d'esglésies del 29 de maig de 1981

L'església està situada a la planta baixa. La resta d'estances de l'edifici, que acull també la seu de Càritas, estan relacionades amb les activitats de la parròquia: catequesi, biblioteca, sales de conferències, habitatges per als sacerdots...

A la imatge, dibuix de l'interior de la nova església de l'any 1980. Es pot apreciar que la imatge del retaule no és el que es va instal·lar- ANA_Fons Peig_1980

Podeu enviar les vostres propostes, suggeriments o consultes a:

arxiu@comuandorra.ad